

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod. maks. kods: LV40008020804
Nor. konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

02.02.2015. nr. 0120150139/A194

Uz TAP VSS-39

Izglītības un zinātnes ministrijai

Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumos nr. 1616 "Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldību izglītības iestādēm bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas izglītības pedagogu darba samaksai un pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai""

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir izvērtējusi un **nesaskaņo** grozījumus Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumos nr. 1616 "Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldību izglītības iestādēm bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas izglītības pedagogu darba samaksai un pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai" (turpmāk – grozījumi), jo ir šādi iebildumi.

1. Ministru kabineta noteikumi nr. 1616 "Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldību izglītības iestādēm bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas izglītības pedagogu darba samaksai un pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai" tika grozīti 2014. gada 17. jūnijā, un izglītības iestādes, plānojot attīstību, rēķinājās ar noturīgu, nepārprotamu normatīvo regulējumu ilgākam laika periodam. LPS uzskata, ka šie grozījumi tiek virzīti saskaņošanai lielā steigā, atstājot ierobežotu laiku objektīvu un pamatotu aprēķinu veikšanai šo grozījumu ietekmei uz pašvaldību budžetu, tai skaitā izglītības iestāžu budžetu.
2. Atbalstāma ir koeficienta paaugstināšana normētā skolēnu skaita aprēķināšanai 1.–4. klasē no 0,75 uz 0,8, saglabājot koeficientu 1 skolām, ja skolēnu skaits pamatizglītības pakāpē (izņemot vidējās

izglītības iestādes) ar skolēnu skaitu 100 un mazāk, kā arī atbalstām 5.–6. un 7.–9. klašu grupu atsevišķu izdalīšanu.

Taču, ņemot vērā koeficientu aprēķināšanas metodiku, norādām, ka 7.–9. klasēm būtu piemērojams koeficients 1,1, nevis 1,05, tādējādi saglabājot vienotus koeficienta aprēķina principus visās klašu grupās. Tanī pašā laikā pirmsskolas grupās tiek saglabāts koeficients 0,75. Ņemot vērā to, ka pirmsskolas izglītības programma nodrošina bērnu sagatavošanu skolai, aptverot individualitātes veidošanos, garīgo, fizisko un sociālo attīstību, iniciatīvas, zinātkāres, patstāvības un radošās darbības attīstību, veselības nostiprināšanu, psiholoģisko sagatavošanu skolai, kā arī valsts valodas lietošanas pamatiemaņu apguvi, ir svarīgi pirmsskolas izglītības iestādēm piesaistīt kompetentus pedagogus, tāpēc iesakām pirmsskolas grupās noteikt koeficientu 0,8.

3. LPS, balstoties uz 2013. gada datiem par skolēnu skaitu pašvaldību vidusskolās, par pamatu ņemot esošo 10. klašu piepildījumu, veikusi analīzi par plānoto grozījumu ietekmi uz pašvaldību izglītības iestādēm, nosakot minimālo skolēnu skaitu 10. klases atvēršanai:

„11.1. Novadu un republiku pilsētu pašvaldības nepārdala mērķdotāciju, lai nodrošinātu tās administratīvajā teritorijā esošo izglītības iestāžu pedagogu darba samaksu vidējās izglītības pakāpē, šādos gadījumos:

11.11. novada (izņemot šo noteikumu 11.12. apakšpunktā minēto novadu pilsētu un šo noteikumu 11.13. apakšpunktā minēto novadu) izglītības iestādes 10. klasē ir mazāk nekā 14 skolēnu;

Nosacījumiem neatbilst 69 izglītības iestādes.

11.12. novada pilsētas – Aizkraukle, Alūksne, Balvi, Bauska, Cēsis, Dobeles, Gulbene, Krāslava, Kuldīga, Limbaži, Līvāni, Ludza, Madona, Ogre, Preiļi, Saldus, Sigulda, Smiltene, Talsi, Tukums, Valka – izglītības iestādes 10. klasē ir mazāk nekā 18 skolēnu;

Nosacījumiem neatbilst 3 izglītības iestādes.

11.13. Ādažu novada, Babītes novada, Carnikavas novada, Ikšķiles novada, Inčukalna novada, Ķekavas novada, Lielvārdes novada, Mārupes novada, Olaines novada, Salaspils novada, Saulkrastu novada, Stopiņu novada izglītības iestādes 10. klasē ir mazāk nekā 18 skolēnu;

Nosacījumiem neatbilst 6 izglītības iestādes.

11.14. republikas pilsētas izglītības iestādes 10. klasē ir mazāk nekā 22 skolēnu.”

Nosacījumiem neatbilst 24 izglītības iestādes.

Kopā grozījumi ietekmē 102 izglītības iestādes.

LPS vērš uzmanību uz to, ka, pieņemot grozījumus ar augstākminētajiem 10. klašu atvēršanas klašu piepildījuma nosacījumiem, nav novērtēta

grozījumu ietekme uz izglītības pieejamību, jauniešu teritoriālās un sociālās atstumtības riskiem, kā arī nav veikta analīze par grozījumu ietekmi uz pedagogu nodarbinātību.

Atgādinām, ka Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam atbilstoši 1. apakšmērķim tiek paredzēts *“Izglītības vide: paaugstināt izglītības vides kvalitāti, veicot satūra pilnveidi un attīstot atbilstošu infrastruktūru”* rīcības virzieni.

1.1. *“Iekļaujošās izglītības principa īstenošana un sociālās atstumtības riska mazināšana”*.

Lai īstenotu praksē iekļaujošās izglītības pamatprincipus, nepieciešams apzināt sociālās atstumtības riskam pakļautos bērnus un jauniešus izglītības iestādēs, kā arī ārpus tām, identificēt izglītības neapguves cēloņus, izstrādāt pasākumus noteikto cēloņu novēršanai vai mazināšanai.

Izstrādājot grozījumus, nav veikta analīze par vidusskolas (9.–12. kl.) atrašanās vietas ietekmi (pierošanas statuss, attālums līdz tuvākajai vidusskolai (10.–12. kl.)).

4. LPS iebilst pret grozījumu projekta 3. punktā paredzēto, ka pašvaldības nebūs tiesīgas pārdalīt valsts mērķdotācijas, ja 10. klasē skolēnu skaits būs mazāks par MK noteikto. Šeit saskatām nevienlīdzīgu attieksmi pret atsevišķu novadu un pilsētu skolēniem, jo apmaksājamo stundu skaits novadu skolām atšķiras, respektīvi, republikas pilsētās skolēniem būs iespēja saņemt kvalitatīvāku izglītību, salīdzinot ar novadu skolām. Finansējuma sadalei lietderīgi ir saglabāt esošo kārtību.
5. LPS neatbalsta plānoto skolēnu skaita attiecības paaugstināšanu attiecībā pret vienu pedagogu no 8,12 uz 9. Ir nepieciešama diferencēta pieeja atkarībā no vidusskolas atrašanās vietas arī viena novada ietvaros.

Piemēram, Lielvārdes novada pedagogi nonāks nevienlīdzīgā situācijā ar citu līdzīgu novadu izglītības iestāžu pedagogiem, kuru izglītības iestādes sadala pēc atrašanās vietas, – reģiona nozīmes centros un pārējās izglītības iestādēs, kas atrodas lauku teritorijās, piemēram, Ogres pilsētas izglītības iestādēm attiecība ir 9:1, un pārējām novada lauku teritorijās esošajām izglītības iestādēm tiek saglabāta attiecība 8,12:1. Lielvārdes novadā attiecība 9:1 tiek attiecināta uz visām izglītības iestādēm, neņemot vērā, ka divas izglītības iestādes atrodas lauku teritorijā.

Aprēķinot aptuveno mērķdotāciju Lielvārdes novadam pēc IZM piedāvātās formulas un salīdzinot ar piešķirtās mērķdotācijas apjomu 2015. gada janvārim–augustam, mērķdotācijas samazinājums mēnesī ir EUR 7816,28.

Aprēķins: $1032 \text{ skolēni} / 9 \times 420 \times 1,4 \times 1,15 \times 1,2359 = 95828,72 \text{ EUR}$.
Astoņos mēnešos samazinājums ir aptuveni EUR 62530,00.

Šādas attiecības gadījumā novads zaudē 8,5 pedagoģiskās likmes, salīdzinājumam tā ir aptuveni puse no vajadzīgajām pedagoģiskajām likmēm vienā izglītības iestādē ar bērnu skaitu 100.

Līdz šim mērķdotācijas līdzekļi novada skolotājiem nodrošināja augstākas likmes nekā Ministru kabineta 2009. gada 28. jūlija noteikumos nr. 836

“Pedagogu darba samaksas noteikumi”, ja tiks veikti grozījumi MK noteikumos nr. 1616 par attiecības maiņu mērķdotācijas aprēķināšanai, būtiski samazināsies pedagogu darba samaksa, kas pasliktinās stāvokli un nav labā prakse attiecībā pret pedagogiem.

Ministru kabineta noteikumu grozījumu projekts paredz noteikt minimālo skolēnu skaitu 10. klasē, Lielvārdei tiek paredzēti 18 skolēnu kā pilsētas, tā lauku skolās, kas ir neizpildāms nosacījums lauku vidusskolai.

Otrs piemērs. Ogres Valsts ģimnāzija ar normētā skolēnu skaita attiecību 9:1 zaudē 8,7 likmes mēnesī. Skolēnus interesē dažādu izglītības programmu piedāvājums, kas nebūs iespējams šāda samazinājuma gadījumā.

Trešais piemērs. Ņemot vērā MK noteikumu nr. 1616 19. punkta 19.2. apakšpunkta grozījumos noteikto normētā skolēnu (bērnu) skaita attiecību pret vienu pedagoga mēneša darba algas likmi, ievērojot nosacījumu, ka Mārupes novadā noteiktā attiecība ir 9:1, kopsakarā ar 1. un 2. punktā minēto Mārupes novada dome secināja, ka Mārupes novada pedagogiem atalgojums netiks līdzsvarots un palielināts. Tieši pretēji, mākslīgi tiks veidots atalgojuma samazinājums. Savukārt gadījumā, ja normēto skolēnu (bērnu) skaita aprēķinam tiks piemēroti jaunie koeficienti, bet attiecība pret vienu pedagoga mēneša darba algas likmi netiks mainīta un paliks iepriekšējo gadu līmenī, t.i., 8,12:1, – pedagogu atalgojums tiks līdzsvarots ar iespējamu palielinājumu. Minēto apliecina aprēķins:

Finansiālā ietekme attiecībā uz Mārupes novada pašvaldības vispārējās izglītības iestādēm.

Aprēķinā izmantotie rādītāji:

Normētais skolēnu skaits Mārupes novadā 01.09.2014. – 1460,94 skolēni.

Pedagogam noteiktā algas likme – 420 EUR.

Papildu darbi – 1,4

Administratīvais darbs – 1,15

Sociālais nodoklis – 1,2359 EUR.

Aptuvenā finansējuma aprēķina salīdzinājums attiecībās 9:1 un 8,12:1 uz 8 mēnešiem:

$1460,94 / 8,12 * 420 * 1,4 * 1,15 * 1,2359 * 8 = 1\ 202\ 887,01$ EUR.

$1460,94 / 9 * 420 * 1,4 * 1,15 * 1,2359 * 8 = 1\ 085\ 271,40$ EUR.

Starpība jeb zaudētā mērķdotācijas summa = 117 615,61 EUR.

Aptuvenā finansējuma aprēķina salīdzinājums attiecībās 9:1 un 8,12:1 uz 1 mēnesi:

$1460,94 / 8,12 * 420 * 1,4 * 1,15 * 1,2359 = 150\ 360,88$ EUR.

$1460,94 / 9 * 420 * 1,4 * 1,15 * 1,2359 = 135\ 658,92$ EUR.

Starpība jeb zaudētā mērķdotācijas summa = 14 701,96 EUR.

Veiktie aprēķini norāda, ka, pieņemot grozījumus un mērķdotācijas sadalījumā ieviešot attiecību 9:1, Mārupes novada pašvaldības izglītības iestādes 8 mēnešos zaudē EUR 117 615,61. Ņemot vērā mērķdotācijas summu EUR 1 250 192, kas piešķirta Mārupes novada pašvaldības izglītības iestādēm 2015. gadā uz 8 mēnešiem un ir aprēķināta atbilstoši spēkā esošo MK noteikumu nr. 1616 noteiktajiem regulējumiem, ir uzskatāmi redzams, ka

tā būtiski pārsniedz (EUR 164 920,6) mērķdotācijas summu (EUR 1 085 271,40), kas tiks aprēķināta pēc MK noteikumu nr. 1616 plānotajiem grozījumiem, ievērojot attiecību 9:1 uz 8 mēnešiem.

Tāpēc, ņemot vērā minētos piemērus, LPS piedāvā veikt detalizētu analīzi par plānoto grozījumu ietekmi uz mērķdotācijām dažādās pašvaldībās.

Priekšsēdis

Andris Jaunsleinis

02.02.2015. 15:19

1332

Ināra Dundure, padomniece izglītības, bērnu, jaunatnes un ģimenes jautājumos
67508533, 26486654, inara.dundure@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.